

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Cap. 6. Contra Simoniacos pœnas latas recenseo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

mittuntur. Lessius l. 2. cap. 35. n. 87. Suar. l. 4. c. 35. n. 18. Reginal. l. 23. n. 250. Bonac. de si. mo. d. 1. q. 4. §. 14. n. 4.

27 *Quid per-*
missum sit
obortu lite
de re spiri-
tuali par-
tibus.
Lite de Ecclesiastico beneficio oborta, vel de aliare spirituali, non prohibentur partes gratis, & amicaliter inter se eam componere: quod duobus modis fieri potest. Primo, si unus sponte & gratis iure suo cedat, si tamenque deferat: nil autem obstat quominus postea donum ex gratitudine sibi oblatum accipiat. Secundo, si in arbitros compromittant, ut illi parti rem eam adiudicent, quae potiori iure nisi videtur. Transactio tamen simoniaca est, in qua ex una parte beneficium Ecclesiasticum, ex altera vero parte res temporalis datur, remittitur, aut retinetur. Quia transactio reciprocus contractus, & species quadam commutationis rei temporalis cum spirituali. Cap. Cum pridem, de pact. Bonac. d. n. g. 4. §. 15. n. 3. Profecto licet controuersum, quae circa alias res, vel iura spiritualia versantur, terminari possint, offerendo, vel retinendo aliquid spirituale id tamen concessum non est in materia beneficii, nisi Praelati auctoritas intercedat. Suar. l. 4. c. 51. assert. 2. & 3. Episcopus demum ac iudex delegatus parti litiganti per modum transactionis ad iudicare potest annuat pensionem in compensationem expensarum, vel ad uitae necessariam sustentationem. Cap. Nisi essent, de prabend. Bonac. citat. numer. 9.

CAPVT V.

Sex Titulos à Simonia labe excusantes annuero.

28 *Primus*
titulus à si-
monia libe-
ratis est li-
beraliter,
seu gratin-
do.
PRIMVS est Liberalitatis, vel Grati- tudinis. Vnde cum aliqua res temporalis, vel spiritualis gratis mere datur: vel etiam ex gratitudine ob recognitionem alterius rei spiritualis, vel temporalis, Simonia non committitur. Quia non datur tanquam pretium, nec offertur ad extinguendum debitum iustitiae, sed debitum morale, quod non obstat, quoniam id, quod traditur, gratis tradi dicitur. Suar. l. 4. c. 5. n. 4. Laym. l. 4. tr. 10. c. 8. num. 8. Valer. 10. 3. d. 6. q. 16. pun. 3. Nauac. sum. c. 23. n. 102.

29 *Secundus*
sustentatio.
Secundus titulus sustentationis. Quia qui altari seruit, de altari debet vivere: cum sustentatio iure naturali debeat. Vnde excusantur Ecclesiastici ministri accipientes pias oblationes, vel alia stipendia ex consuetudine, vel legibus Ecclesiae praescribentibus aliquid pro certis muneribus exhiberi. Tolet. l. 5. c. 88. num. 8. Nauac. 23. num. 106. Filliac. tr. 45. num. 27. & 28. Suar. lib. 4. cap. 45. numer. 7.

30 *Tertius la-*
bor extrin-
secus.
Tertius est labor extrinsecus seu per accidens ad uictus operari, vel spirituali, ille scilicet sine quo tale opus fieri non potest, quia huiusmodi labor in se est aliquid temporale, pretio estimabile, nec ob constitutionem ad opus spirituale

estimationem amittit, cum ei per accidens, & extrinsecus sit adiacens. Nauac. c. 23. numero 101. & 102. Reginal. l. 23. n. 119. Lessi. l. 2. cap. 35. n. 45. Suar. l. 4. c. 21. n. 15.

31 *Quartus*
Libertatis
primatus.
Quartus est Libertatis primatus, vel temporalis commodi, quod quis deserit spirituale opus gerendo. Quia primatus huiusmodi est pretio estimabilis: Ergo aliquid pro ipsa accipi potest habita ratione commodi, quod verisimiliter capere potuisset, si se non tali obstrinxisset obligatione. Lessi. l. 2. c. 35. dub. 8. n. 45. Caiet. v. simonia, reg. 4. Nauac. sum. c. 23. n. 106.

32 *Quintus*
Exactionis
impositio.
Quintus est Inimica exactionis, dum scilicet pecunia traditur ad tollendam vexationem, qua quis circa rem spirituale affligitur. Secus dixerim, si vexatio sit iustitiae enim non licet, media pecunia tollere vexationem, quia parte iusta est. Quia pecunia tradi videtur pro acquirenda re spirituali, cuius vexatio acquisitionem impedit. Cap. dilectus, de simon. Filliac. tr. 45. num. 6. & 7. Nauac. consil. 70. de simon.

33 *Sextus*
Consuetudinis
do.
Sextus est Consuetudo, quae quidem solummodo habet locum ad tollendam simoniam iure humano inducitur. Quia lex humana potest consuetudine obligari non solum in partem, verum etiam in totum: non solum quoad penam, verum etiam quoad culpam. Attamen consuetudo non est titulus sufficienter excusans acceptionem, vel traditionem rei temporalis pro spirituali per modum pretij. Quia hoc est intrinsecus malum, & simoniacum contra ius naturale diuinum: nulla autem consuetudo potest induci, quae ius naturale, vel diuinum abroget. Filliac. tr. 45. num. 40. Suar. l. 4. c. 6. 1. n. 16. Azor. p. 3. l. 12. cap. 19.

CAPVT VI.

Contra simoniacos penas latitas recenseo.

34 *Sola simonia in ordine*
ne beneficium
& Relatio
in ipsa
su pena
incurrit.
NELLA simonia nisi in Ordine, beneficiis ac Religionis ingressu, penas iuris ipso facto incurrit. Simonia etiam mentali nulle iuris poenae feruntur. Quia Cap. Mandato, de simo. Pontifex ait: Simoniaco mentali satis esse, si per solam poenitentiam suo satisfaciatur Creatori de peccato, nec resignare debet, quod per simoniam mentalem acquiritur. Nauac. 23. n. 111. Diana p. 4. tr. 4. resol. 157. Tolet. l. 5. cap. 93. numero secundo Sylacit. v. Simonia, quasi. 19.

35 *Simonia*
realis de or-
dinibus
multa sunt
poenae.
Poenae simoniae reales in ordinibus sunt haec. Prima: Conferens ordines est excommunicatus. Secunda: Est suspensus a collatione cuiusvis ordinis, etiam primae coeurae. Tertia: Est suspensus ab omnium munerum Pontificalium executione. Quarta: Interdictus est illi ecclesiae ingressus. Quinta: Si contra suspensionem, vel interdictionem illud egerit, est suspensus ab administratione iurisdictionis ecclesiae &

Secl. I. De Simonia Recept. Sent. 103

à perceptione fructuum omnium suorum beneficiarum. Sexta. Nemo potest præter Romanum Pontificem illius aboluere, etiam si delictum sit occultum. *Extra. Cum desistat de simo.* Bulla Sixti V. ed. ta in male promouere, & promotos. *v. Caterum si quis An- ristes.* Lessi. l. 2. c. 3. §. dñb. 24. Qui ordinem aliquem per simoniam realem suscepit, Primo est ipso facto excommunicatus. Secundo, est suspensus ab executione suorum Ordinum. Tercio, si præsumptum in illa su pensione ministrare, irregularis efficitur: deinde per Bullam Sixtiana ipso facto priuatur omnibus dignitatibus ac beneficiis, & ad ea fit inhabilis. Quarto, eius absolutio pertinet ad summum Præfulem, similiter & dispensatio. Si verò casus sit occultus, & sepulta Bulla Sixti, possit Episcopus abluere ex Tridentino. *Diana p. 4. r. 4. resol. 157.*

36
Pena si-
monia in
ordine ad
collationem
vel rece-
ptionem be-
neficij.

Porro qui beneficium confert, vel procurat alteri per simoniam realem, eligendo, præsentando, postulando, intuituendo, &c. est ipso iure excommunicatus. Nomen beneficij intelligo Abbatiam, Prioratum, Rectoratum, prouinciatum, Generalatum, quædianatum, &c. portell. *v. simonia*, §. Suar. tom. 5. d. 3. §. 1. sect. 4. num. 45. *Diana p. 4. r. 4. resol. 156.* Qui vero beneficium per simoniam realem acquirit, primo, est ipso facto excommunicatus, & cunctis omnis prouidio & collatio huimodi nulla est, iulque nullum imperitiam electio non est irrita, si simonia pro institutione cõstituit. *Conar. Reg. peccatum*, p. 2. §. 8. Lessi. l. 5. c. 3. §. num. 138. Tercio, sit ad idem beneficium inhabilis obtinendum: & si simonia sit publica, & ad forum externum deducta, per solum præfulem summum hæc inhabilitas tollitur. *Cap. Nobis fuit, de simo. Cap. penul. de elect.* Si autem sit occulta tolli per Episcopum potest. Quia nullo iure hæc Pontifici reueruatur. *Lessi. lib. 2. capite 35. num. 140.*

37
Pena si-
monia circa
Religio-
nis ingres-
sum.

Simonia quidem regis circa Religionis ingressum his est obnoxia pœnis. Primo, singularibus personis tam dandis, quam accipientibus excommunicationem inducit. Secundo, conuentui, seu Capitulo, si consenserit in hanc simoniam, inducit suspensionem. Tamen hæc censura non habet locum in doctis, quæ Monasterijs feminatum datur. Ita Martinus V. statuit. Imò consuetudo illa doctis exigenda non pro ingressu Religionis, sed pro alimentis Monialis, passim tanquam licita passim permittitur, præcipue si tenuis sit Monasterium. Tercio simonia ad Religionem admissi videntur iure inhabiles, ad manendum in illo Monasterio, ubi sic recepti sunt, indigentque Ordinis dispensatione ut possint acquirere ius præbende Regularis, & vocis actiue, & passiuæ, non tamen sic receptus tenetur se reliquorum commodis spoliare, nisi per superiorem aliud Monasterium ingredi compellatur. *Cap. 1. de Regul. Nact. cons. 4. de Regular. n. 25. Suar. l. 4. c. 61. num. 7.*

38
Pena si-
monia
confidentia
& que

Simonia confidentia ext tna est, & pœnas iuris infert, si alicui beneficium aliqua ratione procures cum pacto, ut is, qui beneficium accepturus est, illud idem tibi, vel alteri aliquando resignet: aut ut pensionem ex

eo, vel fructus aliquos alteri præstet. Præterea simonia confidentia est, admittere in beneficiarum resignatione, præsentatione, & collatione, quidam retrocessionem, quas vocant *Accessus Regressus, & Ingressus*, quibus significatur intra quendam accedendi, regrediendi, & ingrediendi ad beneficium ex una parte, & onera beneficij seu beneficiarum ex altera. *Accessum* enim dicar ad beneficium habere, si Præfatus cupiat mihi nepoti (v. gr. illius) id addicere, sed quia per ætatem sum incapax, confert alteri, concessio mihi iure, ut quam primum præscripta a iure ætatem attingero, propria autoritate valeam ad hoc beneficium accedere. *Regressum* autem ad beneficium dicar habere, si id resignem alteri, reservata mihi pensione, & iure regrediendi ad illud, si resignatarius præmoriatur, aut fiat Episcopus, aut si pensionem non soluerit: potest etiam hoc sine pensionem fieri. *Ingressum* demum dicar habere. Si beneficium mihi collatum, antequam eius possessionem capiam, alteri resignem, seruat mihi iure ingrediendi possessionem, si ille prius obeat, vel fiat Episcopus, vel ineat Religionem: Quicumque ergo vel sibi, vel alteri eiusmodi iura reueruat, seu onera imponit sine expressa summi Præfatis concessione simoniam confidentialem committit. Vnde Tridentinum *ses. 25. cap. 7.* valide improbat hæc retrocessionem itaquam referentes quidam successione hereditaria imaginem, & tanquam sacris Canonibus contrarias. Colligo, simoniam conventionalem esse solum contra ius Ecclesiasticum, quia hi omnes modi licet re ipsa possunt exerceri, cum pacto externo, si Pontifex annuat, & debite adint circumstantia. Porro hæc confidentia simonia contrahit excommunicationem Papalem utriusque parti contrahenti: & beneficij privationem, & privationem reliquorum beneficiarum, & pensionem, quæ quid non tenetur simoniacus ante Iudicis sententiã dimittere: & inhabilitatem ad idem beneficium resumendum, & ad alia omnia. Præterea omnia beneficia collata, & accepta in confidentiam simoniacam sunt fedi Apostolicæ reueruata, ac proinde ordinarius collator non potest ea impetire. Atamen ad hæc pœnas incurrendas, necessarium est, ut simonia impleta sit, dato, & accepto beneficio, licet accipiens vicis in suã provisionem non impleuerit, v. gr. pensionem, nondum soluerit. *Natur. cap. 2. §. n. 104. Suar. l. 4. c. 43. n. 13. Ley. l. 4. r. 10. c. vlt. §. 7. num. 77. & 78. Lessi. l. 2. c. 35. dñb. 27. Graf. de si. mo. c. 96. num. 20.*

CAPVT VII.

De obligatione restituendi ea que Simoniaci accipiuntur.

RETIVM acceptum pro re spiri-
tuali restituendum est iure diuino, *Præ. ult.*
etiam si res non fuerit tradita: & hæc pro spiri-
tali restituitur.